

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szőkegyényi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli pauszok
valamint a lap szelemi részét illető
minden körülmények ide intézendők.

Hírdetetlen levelek csak ismert kizárólag
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár.	
Helyben hához hordva vagy vidéki postán küldve	
Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-használatos egyszeri beiktatásért 5fr.
Bélyegdíj minden hirdetésért ki ön 30 kr.
Nyilatkozó 4 használatos beiktatásért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
működés ára 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Csütörtök Julius 4.

131. szám.

Ami hatalmasabb a rubellénél.

(T.) Hogy az ügyek Szerbiában a Milán király „sajnálatos” köszönése után orszábra fordultak, az elismeri Falk Miksa előadó is, de rajta kívül még a cipész inasok is jól tudják. Mult cikünkben említettük, hogy ezért a fordulatért diplomaciánkat okozni nem lehet. Mi szóval tartottuk a szerbeket, az orosz rubellel és az ilyen pengő beszélgetésnek, kivált a keleten, mindig nagyobb sikere szokott lenni, mint bár mily esengő hangnak. Hogy mi, az osztrák magyar bankokat miért nem váltottuk ily pengő érczre, s hogy e pengő érczel miért nem vertük ki a szerbek szemét, mint az orosz tette, annak száz oka van. E száz okból a legis legelső ok az, hogy nem volt osztrák magyar bank, mert amint említettük, ily célokra, a parlament nyilvántartása előtt nem igen lehet pénzt kérni, de meg ha lehetne is, kérdés, megszavazzák-e a honatyák? Nem-e azt mondanák: Ha oly sok pénze van az államnak, ám ossza fel köztünk. Jobban megérdemeljük mi hí magyarok, a hitlen szerbeknél. És mindig kérdés marad, nem-e a honatyáknak lenne igazuk?

Mire vezetett volna, ha mi, az orosz-szal versenyzve, ugyancsak könyökig nyulánkunk volna a pénzes tarisznyában, hogy kiszédjük abból a másra való, ve-rejteké áztatta fillért azért, hogy a szer-beknek szórjuk oda? Hát lett volna belőle egy pénzszerzési verseny, hogy ki tudja jobban elkoldusítani saját államának polgárait, hogy meggazdagítsa más államnak a gazembereit. A fegyveres béke mellett, hogy ki tud előállítani nagyobb hadsereget, lett volna még egy pénz szerző verseny, hogy ne is egy, hanem kétféle piéczával szipolyoztassuk az ors ág testét. Aki bírja az marja, s két perlekedő fél a maga megölésével egy harmadikat boldogított volna. És még ha lenne kiért? És még ha biztosak lettünk

volna benne, hogy mi győzzük jobban? Amit csak akkor tudunk volna meg, mikor már tönkre tettük volna magunkat.

Azt mondhatnók tehát; Igen okosan tette diplomaciánkat, hogy a megvesztegetetek gaz politikájába nem ment bele, — amde nem mondhatják. Nem mondhatjuk, mert nem tudjuk: nem e ment volna bele, ha pénze lett volna? Annak pedig hogy pénze nem volt, határozottan a mi érdemünk, mivel hogy nekünk sincs, mert az is kérdés, vajjon ha nekünk lett volna, nem-e ugrattuk volna bele diplomaciánkat? Amint tehát látni méltoztatik, mindennek megvan a jó oldala, még a pénztelenségnek is.

Annál inkább becsülnünk kell a bolgárok esztét, kik nem hagyják elesábitatni magukat a rubelek által, hanem saját édes szabadságukért a józan gondolkodás tanácsát követik, s ha valóban megfog riadni valamikor a Balkánokon a harczi kiirt, ám meglátjuk, mely nemzetnek a lobogója fog legmagasabban lengeni? Meglátjuk, a rubellel megvesztegetett Szerbia zsoldosaira, avagy a szabadságukért és függetlenségükért előhaló bolgároknak fog-e lemosolyogni a hadisten?

Mert hát nagy ur a muszka, az igaz, a franczrával szövetségbe még nagyobb, ám de nagyobb is van mintők, és az: a többi Európa!

Háboru esetén a balkáni népek fegyveres ereje megoszlik, ez is igaz, de Európának ama érdeke, hogy az orosz-hatalom a világ nyakára ne nőjön, nem fog megoszlan. Anglia nagyon jól tudja, hogy Ausztria-Magyarország és Németország leverettése után, a győztes orsz hatalom elébe állni, hogy az, Indiába be ne hatoljon, s hogy ezzel szövetségben a győztes francia anglia gyarmati politikáját tönkre ne tegye, — tehát, hogy ezt megakadályozni, ő maga egyedül, nem lenne képes. De meg jól tudja a török is, hogy a győztes orosz azonnal végrehajtana nagy Péter végrendeletét, és átvinné a Bosporust. Hát ha bár

e hatalmak nem állnak is velünk szövetségben, de érdekeik a mi érdekeinkhez áll közelebb, s ezt az érdeket nem dobnatnák oda az oroszoknak.

Ebben rejlik a mi hatalmunk és nem a Szerbiában elszórt esengő érczben, a mely hatalom akkor fogja érvényesíteni magát mikor az ágyuk dőreje közt nem hallatszik meg a pénz csörgés!

A delegatióból.

Magyar delegatió.

A magyar delegáció tegnap délelőtt 10 órakor Zichy Ferenc gróf elnöklété alatt tartotta második nyilvános ülését.

A jegyzőkönyv hiteltelítvén, elnök jelenté, hogy a tengerészeti pénzügyi és zárszámadási albizottságok jelentései beérkeztek. Kinyomatnak és szétosztatnak és a szombat délelőtt 11 órakor tartandó ülésre kitézetnek. Wodianer a költségvetési albizottság nevében ben betérjászi a delegatio költségvetését, s a nyomtatványok kiállítására kötött szerződést. A költségvetés elfogadtatik, a szerződés jóváhagyatik.

Az egyesült négyes albizottság tegnap délelőtt 11 órakor tartotta első ülését. Tisza Lajos gr. elnök. Rakovszky István előadó ajánlja Bosznia és Herzegovina költségvetésének elfogadását. Gyurkovics kérdést intézett először a földirtoki viszonyok fejlődése és a földmívelés állapota, másodsor az iránt, miképen folyt le a Kossovói ünnepek Szerbiában? Hegedüs kérdést intéz a dézsmajvédelem, a dohányjövövedelem, a dohányjövövedelem és a fogyasztási adók, nevezetesen a szeszadó iránt, valamint a sójövövedelem apadására, a vámjövövedék és a kereskedelmi forgalom apadására iránt. Apponyi gróf megjegyezte, szükséges volna a zárszámadás. Kérdést intézett a bosnyák véderő fejlődése iránt. Ezután Kállay közös pénzügyminiszter szólalt fel.

Kállay közös pénzügyminiszter a megszállt tartományok pénzügyi helyzetét adatokkal illusztrálta és azt virágzóznak mondja. A tízed jövövedeleme évről évre emelkedik. — Azt tartja, hogy Bosznia eleget áldoz katonai célokra, mert aránylag jövövedelméből épp annyit fordít erre, mint a monarchia két állama, tudniillik tizenegy százalékat. Nem tartan méltányosnak ezenfelül a megszállási költségeket is rájuk róni. A megszállási hitel csökkentése csak a politikai viszonyok mikénti fejlődéséből származhatik.

A boszniai csapatok 1882-ben négy századból állottak, most van harminzekettő, a jövő évben pedig már harminczhat lesz, nyolcz zászlóaljba beosztva. — A birtokviszonyok önkéntes megváltás útján módosulnak. Nyolcz ezer telek szabadult fel ezen az uton az okkupáció óta, körülbelül negyvenezer lakóval. A kormány ezt elősegíti hitványítás és ingyenes telekkönyvezés által. Szabad szerződés útján néhány helyen új jobbágyi viszonyok keletkeznek, — de a kormány ezeket nem pártolja. — Sok új nagybirtok alakul szabad vétel útján. A szociális alakulás tehát a kormány folytonos gondviselése mellett egészben és nagyjában üdvös irányt vesz, mely e politikára vissza hat. A rigómezei csatát és Lázár ezár emléket egyháziilag mindig megülték; ezt tehát az idén sem kifogásolta a kormány és ehol sem történt semmi, a mi a loyaltással ellenkezett volna, sőt Szerajevóban egyenesen nagy loyális tüntetés volt. A lakosság magatartása minden tekintetben példás volt, a mohamedánokkal szemben is. A szellem általában megbízható és loyális.

Szalay és Wahrmannak a pénzügyre vonatkozólag tett kérdéseire Kállay Béni kimerítő választ adott, mire az általános vita véget ért.

Apponyi Albert gróf emel végül szót és Kállay Béni közös pénzügyminiszternek az eddig elért sikeréért és a fáradságtalan buzgaloméért, meleg szavakkal fejezi ki elismerését. — Ugyanezt az albizottság is egyhangulag magáéval tette és elhatározottat hogy az a jelentésbe is felvételik.

Állami közigazgatás és a gentry.

(n.) Természeti erő kényszerítő hatalmával jött a közmegfontolás előterébe a közigazgatás reformjának kérdése a mai napokban, s most már bizonyos, hogy le nem kerül onnan, míg a nemzet érdeke szerint meg nem oldatik. S az ellenzéknek legkevésbébb joga van a ténynevel dicsekedni — pedig lapjai most mennyire dicsekednek avval. — mert a közigazgatás államosításának eszméje éppen az ellenzék táborban — birt nagy számu makacs ellenséggel.

A közigazgatás államosításának szükségé ma már tért foglalt a közvéleményben, a kormány törekvéseinek program-pontjai között s nem sokára kifejezésre fog jutni a törvényhozás tényeiben is.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A hivatal.

Regény.

Irta: Vértesi Arnold.

(Folytatás.)

A sonkákon túl finom, vékony szalonna oldalak következnek, főlválta majd fehér, sós, majd piros, paprikás, aztán füstölt kolbászok hosszú tekeresei, füstölt nyelvek, szürke májas és fekete véres hurkák, karvas-tagságu szalámik és ez a sok dicső holmi betölti felséges illatával az egész kis boltot, meg a belőle nyíló szobát, hol esténként és villáreggellire mindig ül néhány inyencez polgár, a ki szereti a jót.

A Gruber Mátyás hentesboltja híres az egész szomszédságban, de még oda át a pesti oldalon is. Olyan tornás virstlit nem kaphatni sehol. Csupa saft, csupa delikatesz. Hát még a disznósajjtja! Abban a legkitünőbb Gruber ur, arra a legbüszkébb, az már igazi művészet, igazi tudomány, — mint a Herr von Takács mondja, a dugzagdag házi ur, a ki szintén gyakran ellátogat ide.

— Hja! — sohajt egyet Gruber Mátyás ur, a mint körültekint művészetének remekein s eszébe jut, hogy mind ennek vége, ha ő egyszer meghal.

Sokszor sóhajtozott már e miatt a derék hentes. Hej! ha az Uristen egy fiut adott volna, a ki tovább folytatta volna ezt a mesterséget s még virágzóbbá tette volna ezt a virágzó üzletet.

A Herr von Takács és a többi törzsvendég is biztatja ugyan, hogy házasodjék meg újra, még olyan jó erőben lévő férfi, hogy akárk tiz fia is lehet. S néha néha neki ma-

gának is megvillan fejében az a gondolat: hüm, hátha megházasodnék? De soha sem cselekszi meg. Isten ments, hogy ő az ő kedves egyetlen leányát megkárosítsa az örökségben.

Ha már az Uristen így végezte, hát legyen így. Csak legalább valami járaváló férje akadna a leánynak. De hogy valami éhenkórász hivatalnok kaparítsa el a leányt, mint a Müller pékét, — Himmeldonnerwetter! — azt nem tűri. Nem azért szerzte a vagyont, nem azért kuporgatta össze, a miye van, hogy ilyen koldus népség uraskodjék majd aztán belőle.

— De édes apám, — szólítja meg a leány a zsörtölődöt.

— Na igaz, igaz — mentegetőzik az apa — mit is beszélek én neked ilyen bolondságot? Mikor lesz még annak az ideje? Hiszen alig vagy tizennégy éves.

— Tiz-nöt lesznek három hónap múlva — szól a leány kiegyenesedve.

Szép gömbölyű kis jószág volt, nem magas, de csaknem teljesen kifejezett, domboru vállakkal, kövér karokkal, egészségtől duzzadt piros arccal s a jószág kifejezésével nyájias kék szemében.

— Hó, hó, ne ágaskodjál, — nevetett Gruber Mátyás ur; — mikor eljön az ideje, majd férjhez adunk.

— De magam is szeretnék ám bele szólai, — viszonzá a leányka.

— Teringettét! Hallgatsz te kotnyeles? — riadt rá tréfásan az apa.

E pillanatban ifjabb Mo'nár Károly magas, sovány alakja tünt fel a küszöbön, a mint alázatosan benyitja az ajtót, egy kis jeget kérne alásan megint.

A leány hirtelen mellette terem s kikapja kezéből a tálat:

— Majd felviszem magam.

Gruber Mátyás ur összeráncolja szemöldökeit. Ez a nagy buzgóság sehogy sem tesz szik neki. Na ezeken az embereken jó lesz tudani mennél előbb, jövő fertálykor okvet len fel kell nekik mondani. Már régen kellett volna. De Gruber Mátyás ur mindig megsajnálta őket: hová menjenek az istenadták? Másutt elicitálhatják azt a rongyos kis butortjukat, ha nem fizetnek pontosan.

Hanem most már Gruber Mátyás urnak is elég. Nem tűrhet tovább a házában két ilyen fiatal léhűtőt, a kik minden perczen találkoznak ezzel a leánnyal a lépcsőn, a folyosón, az udvarban, akárhol. Mert az ilyen gyerek-leánynak nincs elég esze, hogy tudná, ki a házasságra való fiatal ember.

— No, no, ne szaladjon hát azért, — kiált Gruber ur a fiatal emberre, a ki haragos pillantásai elől az ajtó felé húzódott.

A fiatal ember nem gondolhat egyebet, mint azt, hogy a háziur a házbér miatt aggodik, azért oly haragos, akadozva iparkodik hát megnyugtanni, hogy ne tessék félni, megfognak ők fizetni becsületesen, most már neki is lesz hivatala, meg van igérve, és ha szegény édes apjokat . . . . . valami . . . . . valami szomorú eset . . . . .

Nem bírja tovább mondani, szava zokogásba full.

A kövér hentes nagy vörös zsebkezdőjével erősen törülgeti a homlokát.

— Ej no, nem kell mindjárt megijedni esítitja a fiatal embert, — nem lesz semmi baj. No, no, Károlyka, maga jó fiu. Ujján hát le egy kicsit. Mivel szolgálhatok? Nézze, milyen gyönyörű ez a disznósajjt. Tessék hát megkóstolni, a kedvemért. Vagy inkább abból a szalámiból? . . . . . Tini fölívte már a jeget, ne tessék a miatt aggodni. Friss leány az, csak úgy repül, ha valamihöz hozzá kezd . . . . .

Hanem most már igazán tessék valamelyikből, legalább egy parányit.

A szegény fiatal ember hiába mentegetőzik, hogy közsöni alásan, majd máskor, a házi ur lenyomja hatalmas két tenyerével egy székre s mindjárt neki gyürkőzik s egy fénylő nagy kessel hamarjában egész rakás finom szeletet vág a disznósajjtból.

— Emlékszik még Károly urfi, hogy szerette, mikor kisebb volt? Hát a friss teperőt! Az is van ám. Várjon csak, Tini mindjárt hoz puha kenyeret hozzá. Addig tessék emelhez látni . . . . . No, no, csak nem veti meg, mikor az ember olyan szívesen kínálja.

A szegény fiu nem tudja, mit tegyen. Félt, hogy megbántja a házi urat, a ki pedig oly szíves és elnéző volt mindig irántok; hozzálát tehát az evéshez, bár a talatok majd megakadnak az elfojtott zokogástól görcsösen összehúzódó torlán.

— Ugy ni, — biztatja Gruber Mátyás ur. — Tessék addig ebből a császár-zsemlyéből, míg Tini visszajön.

S egészen kedélyes lesz, a mint enni látja a fiatal embert. Régi tréfák jutnak eszébe:

— Emlékszik-e még, Károly urfi, mikor magának is kötenyt kötöttünk föl, aztán segített kolbászt vagdálni, hurkát tölteni, olyan nagy igyekezettel, hogy szinte öröm volt nézni? A ki csak látta, mind azt mondta: ez aztán a takaros kis hentes!

Nagyot nevet Gruber Mátyás ur, aztán hirtelen elhallgat. A tréfából komoly gondolatok kerekednek s háborgatják a Gruber ur fejét. Miért is nem lett ebből a fiúból hentes? Milyen jó férj lett volna Tinikének!

Hanem az a nagyravagyó anyja, meg az a bamba apja minden áron uri koldust akartak nevelni belőle. Mintha nem volna

LIPÓ H
Kassán.
CHNEK V. EMIL

Az 1886-ik évi elszáll. 2.000,000 palack.
Fülöp, raknál

S erre nézve kedvező jelntésnek tartjuk, hogy oly férfi foglalta el a belügyminiszteri széket, akinek minden nyilatkozata az ügy iránti lelkesültsérről kezeskedik s a közigazgatás megjavítását tartja legkitünőbb feladatának. Teleki Géza grófnak első gondolata vala, hogy a mai közigazgatás legkiválóbb hibáit megjavítsa. Örvendő vette tudomásul a közigazgatási bíróság felállításának már meglevő tervét és előmunkálatait, mert a bíróságban a mai rendszer keretében nem javítható hibák gyógyeszközét látja. Legelőször is az árvaszekei ügyet akarja reformálni, ezt a jogállam összes biztosítókaival körülvenni. A lenéz-ügy is végre-valahára benne részvevő felkarolójára talál, s reméli lehet, hogy eddigi közéletünk nagy mulasztását a lenéz házak felállításában helyre fogja hozni.

Mindezen intézkedések minden közhatalosságnak mellett is azonban nem feleltethetik velünk a főigényt, a közigazgatás államosítását, vagyis a közigazgatási tisztviselőknek választás helyett miniszteri kinevezés általi beállítását. A hivatott politikusoknak legnagyobb része már meg van győződve a reform. behozatalának elkerülhetlenségéről, meg kell fosztani a megyét azon lehetőségtől, hogy kikékek által kormányoztathassa és — tönkre tehesse magát. Amilyen jól kijön a megye a mostani kormány-kinevezte kir. mérnökkel, éppen oly jól ki fog jönni a kormányilag kinevezett alispánnal vagy szolgabíróval is, — bár a legkisebb befolyást sem gyakorolhatnak is azok kinevezésére.

E reform iránti ellenszenv leginkább azon föltételek ered, hogy az még jobban sülyeszteti a viszonyokat által ugyanis nagyon károsított gentryt eddig birt. közéleti befolyásából. Ez tévedés. Az új rendszerrel nemcsak a megye fog nyerni, mert nem kell szenvednie intelligenciájára új nemzedéknek esetleg mutatózó odanemvalósága miatt s melybe az új elemek pezsgő életet hoznak, de nyerni fog az a kör is, melyből eddig a megye tisztviselői kikerültek. A gentrynek nem ártott a bíróságok államosítása, mert most is csak ő dominál a kinevezett bíróságoknál is, s ki merné tagadni, hogy az igazságszolgáltatásnak az államosítás nagy előnyére volt?

Bizonyval az új közigazgatási rendszer mellett is a gentry megtartja eddigi állását abban, de a közigazgatás mégis jobb lesz, mert annak közegei nem szórakozásuknak s összeköttetésüknek, de kvalifikációjuknak fogják köszönhetni a kinevezést, s ennél fogva iparkodnak is azt megszerezni, hogy kiállhassák a versenyt az utánok törekvő osztályok faival.

Ezért hiszünk, hogy a hivatalnokai elem javultával a közigazgatás is nevezetes javulást nyer, s hogy a magyar középosztály is ezen újításnak behatása alatt friss erőre kap, melyet csak a verseny s az igazi erőnek jutott győzelmi babér jelszavainak megvalósulása teremthet meg.

Külföld.

A szerb király fölkenése. Obrenovics Sándort kedden délelőtt tíz órakor Szerbia királyává kente föl Mihály metropolita a zsi-csai ősi kolostorban, melynek temploma 1222 óta a szerb királyok és cszárak koronázó helye. A szertartás azon kezdődött, hogy az alig tizenhárom éves Sándor királyt odavezették a ragyogón kivilágított ikonosztázon aj-

már elég abból a fajtából. Himmeldonnerwetter!

A Gruber Mátyás ur jóindulatát ismét elnyomja a félelem, hogy hátha ez a fiatal ember igazán ácsingózik az ő leánya után. No csak az kellene még.

Na, hiszen éppen ilyenek számára neve te Gruber ur leányát! Ohó, majd bizony! Inkább kitekeri a nyakát.

Mit is csinál már az a leány oly sokáig odafent? Mit szaladozik minduntalan föl, meg tekinteni, hogy van az öreg? Mit rakosgatja fejére a jeget? Ha az édes apja volna, sem aggodhatnék, gondoskodhatnék jobban.

Házen nem mondja Gruber ur, hogy ne vigyenek neki egy tányér levest az istenadta öregének, vagy egy kis becsináltat; de nem szükséges, hogy az a leány mindig ott lebzseljen, aztán lejjön ide Gruber urnak a fölébe jajgatni.

Folyt. köv.

Az ördögös.

— Csatulle Mendés. —

Fiatal volt, majdnem gazdag, férje egy szeretremelő asszonynak, kinek ajkán mindig a megelégedés mosolya lebeg, egy fia s egy leány apja, egyik kilencz, másik hat éves, kik a házat kacajukkal verték fe s mindene meglévén arra, hogy — mint szokták mondani — boldog legyen, Pierre Ferand a legszerencsésebb embernek látszik; oly annyira meghajlott már homloka ritkás szürke hajával, mely redővel, annyira emésztő s belsőjében dúló kétségbeesést mutatók, merev szemei, melyeket mintha a megrettenés nagyított volna meg, oly gyakran fogódik szája gonosz mosolyra, vagy ernyed el védkép való lemondással.

Vajjon mi kiozza? Valamely fájdalmas emlék? Élete nyitva állva, egyszerű voltában,

tájához és Mihály metropolita, a főpapak között az oltár előtt állva aranyos pa'sztójában, röviden üdvözölte őt, aztán kérde, hogy micsoda vallás? A kis király erre meghatótt, remegő hangon felolvasta a görög-keltili szerb nemzeti konfesszió hitvallását összes ágazataival együtt; valamint letette a királyi esküt a szerb alkotmányra. Erre következett maga a fölkenés. A gyermekkirály halászápadt lett abban a pillanatban, midőn fejét a szent olaj érintette. Az aktus alatt százezer ágyulós dördült el kint a völgyben. A fölkenés után a király, a metropolita s az összes jelen voltak letérdekelt és hangosan imádkoztak. Ezután következett a hódolás s a szerencsekívánatok. A kis királynak először is atyja: Milán, Konstantinápolyból érkezett üdvözölő táviratát adták át. E távirat Sándort annyira meghatotta, hogy rosszul lett és a szabadba kellett őt kivinni a föltett templomból. A friss levegő annyira magához tért s visszahelyezte a templomba, hol ezután a metropolita nagyimist mondott. Persiani orosz követ lépésről-lépésre kísérte a kis királyt, folyton mögötte volt mint egy árnyék. Üdvözölő táviratokat küldtek még az orosz czár és Ferencz József magyar király. Miso után Sándor a szabadban fagadta a katonaság és polgári hatóságok hódolását, aztán Kralyevobá hajtatott, a város által rendezett koronázási lakomára.

A montenegrói trónörökös nagykorúsítatva, mintegy tulleitálni akarva a szerb királyon, hódolati esküt tett egyebek közt az orosz czár iránt is. A szerb király fölkenetési ünnepélyét Persiani muszka követ pedig felhasználta ovatokra az orosz czár javára, a szerb-orosz testvériség hangoztatására s az orosz hymnus éneklésére. Viszont két bukaresi lap: egy albán és egy román, éppen most emelik föl szavukat az orosz befolyás és panszláv irányzatok térfoglalása ellen.

Oroszország a Fekete tengeren. Az orosz kormány végleg szétépni készült az 1856-ki párisi szerződést, mely azért kötöttet, hogy előnyomulását a Bosporusz felé feltartóztassa. Mig 1880ben fõmondotta a Fekete tengeren seml-gességét, Batumból a berini szerződés tilalma dacára hadi kikötőt csinált, a Fekete tengeren pedig hatalmas hajórajt szervezett. Most Szabasztopol, mely eddig kereskedelmi kikötő volt, elsőrangú tengeri kikötővé akarja átalakítani, noha a párisi szerződésben kötelezte magát, hogy a Fekete tenger partjain nem állít katonai tengerészeti arzenált. Maga Szabasztopol városi képviselője kérte a kormányt, hagyassék meg a kikötő a kereskedelem czéljainak, Pétervárról azonban azt felelték, hogy a birodalom tengeri hatalmi állása megköveteli, hogy Szabasztopol katonai kikötő alakítsassék át.

Különfélek. Csehországban és Galicziában a tartománygyűlési képviselők választásánál meglepő, illetőleg figyelemreméltó eredmények állottak elő. Csehországban a németek megtartották eddigi kerületeiket. Az ő-csehek az új csehekkel szemben csaknem teljes vereséget szenvedtek. Galicziában a ruthének a lengyelekkel szemben meglehetősen eredményt értek el. A megválasztott képviselők közt hat paraszt van. — A német és a sászári pártok. 1-je és 15-dike közt érkezik Monzába, az olasz királyi pár meglátogatására. — A pápa a bír szerint Spanyolországba Mallorca szigetére költözik, ha a háború ki fog törni, a mit a pápa környezete közellévének tart. — K a s m i r tartományi bekebeleztek Angol Indiába. A kás

ismerve mindazok által, kik vele érintkeztek, nem rejt egy olyan erős rázkódást, melyek mindenkorra kivetik egyensúlyából a lelket. Talán lekifurdalások? A lelki furdalás magyarázatát szolgál a komor magatartásának, folytonos aggdó viselkedésének, de nincs józan ok elhinni azt, hogy bünt vagy gyáva tetett követett legyen el? Épen ő, becsületes, jó, szerető létere, mindenki híve, áldozatokra hajlandó, szóval feddhatlan jellem, ki bizonyára megérdemli azt a tiszteletet, a mely környezi.

Valóban különös egy látvány, e végtelen elkeseredés egy boldog és becsületes ember arczán.

Nem kérdeztem volna meg Pierre Ferand-t, ha csupán a kíváncsiság unszolt volna rá, de már régi barátságunk felhatalmazott vallomását kémi rejtelmes bánatának; hiszen vigaszom talán kevésbítne keserűségét.

Első szavaimra barátom rendkívül halvány lón, még halványabb, mint a milyen rendszeren lenni szokott, s egy hátráló mozdulatot tón az ajtó felé mintegy a menekvés gondolatával. De megállott, egész valója erőszakos megmeresztésével: „Nem, nem! Ne kérdezz, engedj, menj el!” Aztán rögtönösen mintha láthatlan kéz kényszerítette volna rá, vállára súlyosodva, egy székbe rogyott, s sirni kezdett, fejét kezébe hajtván, kebléből zokogás tört ki.

Hiszsz az ördögösség régi históriában? Hiszed, hogy a férfit, az asszonyt kísértő szellemek üldözhetik, hogy minden perczben mellette lehet egy gonosz tanácsokat adó ördög, ki füökebe sutog, s megörjít lelkiosmeretüket? Ugy-e nem? Mese beszéd, ódon legenda, ostoba képzelmek? — Légy, nem bánom, belegyezem. De hát akkor mi fogná megmagyarázni, a mi bensőmben történik, a mi már oly sok-sok éve történik bensőmben? Ha nincs ördög, mikép lehet, hogy el vagyok kárhozva?

mári helyőrség, mely egy harmad részét képezi az angol-indiai hadseregnek, határorséget képez Afganisztán ellen, a melynek magatartásával az angolok nincsenek megelégedve.

Napi hírek.

— Ö felsége a király, mint az a „B. C.” értesülése szerint véglegesen meg van állapítva, első sorban a gácsországi gyalog-ági hadgyakorlatokhoz utazik és Jarosluban Simensky grófnál fog lakni. Innen mindenütt igen nagy kísérettel Krakovicát látogaja meg, hol a nagy, több napot igényb- vevő lovassági hadgyakorlatok fognak lefolyni; legközelebbi utazási czéjja a királynak Leitomischl, a hol Thurn-Taxis herczeg lesz szerencsés, a királyt házánál fogadhatni. Ezután több napi tartózkodásra Kisbérre utazik, hogy a Komárom környékei végbemegő nagy hadgyakorlatok jelen legyen. Itt a kincstári épületben fog lakni. Innen a király Gödöllőre utazik, hogy onnan az Üllő és később Tápió Sily mellett lefolyó hadgyakorlatokat meglátogathassa.

— Gr. Dégenfeld Schomburg Lajos a nógrádi új főispán beiktatása a jövő hétfőn lesz Balassa Gyarmaton. — Vasárnap Szécsényben lesz tiszteletére díszbezd és majális az erdőben, hová Szirákról nagy küldöttség hívja a főispánt. A bevonulás hétfőn reggel történi kecsikon. A ba'assa-gyarmati határban a járási főszolgabíró, a város szélen közösgétnács, a megyeházán a megyebizottság üdvözlik a főispánt. D. e. 10 órakor ünnepélyes isteni tisztelet a nagytemplomban, utána a beiktató közgyűlés. Déliben a küldöttségek tisztelegnek d. u. díszbezd. Este félykásmenet és a vármegyey nyugdíjalap javára táncvizigalom.

— A debreczen-füzesabonyi vasut ügyében, az érdekeltségnek közelebből Tisza Füreden tartott, s lapunk egyik közelbb számban említett értekezletén megválasztott ama küldöttség, mely arra volt fülkérve, hogy a nevezett vasut által közelebből érdekelte ama nagy birtokosságok és közösgéket, melyek a debreczen-füzesabonyi vasut kiépítési költségeihez mindekkoráig nem járultak, eme költségekben való aránylagos részvételre hívja föl, — már e rövid idő alatt is igen szép eredményt ért el, amennyiben a küldöttség által fölkeresett, s fölcsölített két nagybirtok, névszerint báró Vay és Béla Borsódmegyey és főispán, és Okányi Schwartz Samu csegei nagybirtokos a debreczen-füzesabonyi vasut kiépítési költségeire egyenkint 20—20 ezer forintot írtak alá.

— Minta a debreczeni Felolvasókörnek. A mi Felolvasókörünk jelen szervezetében bizonyult életképesnek és most azon tanakodnak vezetői, hogy mikép üntsenek új vért elszibadt, megerőtlenedett testébe. — A sok unalmas felolvasásoktól beteg körnek még mindig van két előnye, melyet sikerrel aknázhát ki a reorganizatiohoz. Rendelkezik ugyanis jelentékeny pénztökével és — a mi igazán esodálatos — néhány száz taggal. — Annak a bizottságnak, mely a kör átalakítása iránti javaslattétre van kiküldve, figyelmébe ajánljuk az aradi Kölcsey egyesület működési irányát, mely nekünk igazán mintául szolgálhat. — E derék, nagyhatású kulturális egyesület most megjelent év könyvéből megtudhatjuk, minő szánottévvő helyet foglal el a magyar vidéki kulturális élet terén ez egyesület és 7 évi fennállása alatt kifejtett működésével szemben mennyire eltörpül a debreczeni Felolvasókör öt évi működése, mely alig mutathat fel egyébj pozitív eredményt a gyűjtött

— Bámullattal nézesz reám, nem értesz, bolondnak vélsz. Figyelj.

— Egy alkalommal, körülbelül tizenkét éves lehettem s a szünidők épen akkor kezdődtek, czélba löttünk én és egy pár pajtásom, az apám kertjében szoba pisztolylyal. Vigak voltunk s jöködvüek a szabadság alatt, mutatozásunk fesztelenségében, s az én vigabb, mint a többi, érezve, hogy a boldogság mámorra fejembe száll, a mit később sohasem tapasztalt az ember.

— Mikor rajtam volt a sor, hogy czélozzak, megragadtam a fegyvert, nagyon gyorsan, s bele tettem a töltényt, egészen eltöltött az a diésőség hajbászó gondolat, hogy most nagyon ügyesnek mutatom magam. „Majd meglátod”, kiáltam Renének, legjobb barátomnak, majdnem testvéremnek, de mikor a győzelem biztos reményében el akartam csetenteni a ravaszt — irtózatot! oh, még új szörnyűség, de azóta mindnapossá vált! — kárhazatos, gyönyörűség vagy fogott el, kilöni fegyverem, nem a czélra, hanem barátomra szögezve! Ugy van, akartam megölni. Határozottan akartam. S e gondolatall egy időben feltűnt szellemem előtt, a villám hírtelenségével egész látománya annak, a mi lenne akkor, ha megöltem volna: a többi gyerek rémülete a bolttest körül, a kiállításokra oda-futott család, s én magam, egy szó nélkül, látható megzavarodás nélkül, kéjelegve a bünböben. Felkiáltottam, a fegyvert a bokrok közé dobtam s sírva v-tettem magam a bámuló René karjai közé. „Bocsáss meg, bocsáss meg!” kiáltam keblemhez szorítva; elfutottam, bezárkoztam szobámba.

— Egy óra múlva a feledés azon könynyedségével, a melylyel csak a boldog gyermekésg bir, majdnem reám sem gondoltam az egészsre; egy pillanatig örült voltam, talán a forró déli nap miatt; — most már vége volt, örökre, elűztem a Gonosz Szándékat.

1300 frtnyi tőkénél és néhány irodalmi becsesével bíró felolvasónál. — Lássuk főbb vonásaiban, az aradi Kölcsey egyesület működését. Ezen egyesület nem éri be azaz, hogy 7 évi fennállása óta több ezer kötetre menő, nyilvános könyvtárt alapított, melyet tagjai általánosan használnak, hogy a megye monographiájának irását saját kezdeményezésével megindította s eddig nyújtott 2000 frtnyi áldozatával a kiadást lehetővé tette, hogy az aradvárosi és megyei muzeum alapját megvetette, hogy az ideg n nemzetiségű közösgékben a magyar rajkú iskolák fennállását évi rendszeres segélyezéssel lehetővé teszi, de mindenütt, hol a magyar közművelődés terén bármely csekélységet is tenni lehet, előljár s csak e nyáron is, a költségk fedezésére nyújtott anyagi garantiája által lehetővé tette a képzőművészeti társulatnak, hogy Aradon minden tekintetben sikerült képkiállítás rendezhetet. Mindezek felül az egyesület évenként 20—30 érdekes felolvasást rendez s díszes kiállítás, vastag és díjjalán közzel lepi meg tagjait, melynek tartalma épp oly változatos, mint tanulságos. Bártran merjük állítani, hogy a mellett, mint fennebb az egyesület működése s hatására nézve felhozunk, méltó helyet foglal el az körülmény, hogy az egyesület tapintatosan szerkesztett s érdekes é könyvtétel nagy száma s a társadalom minden rétegeiből sorakozott mindkét nembeli tagjai, a komoly olvasmányokhoz szoktatja azok figyelmét a vidék kulturális érdekei iránt ében tartja. Maga az évkönyv olyan tartalmas s változatos, hogy az határozottan irodalmi becses bir. Vajjon nem követhetné e a mi felolvasó körünk is az aradi Kölcsey egyesület példáját? Sok tenni való vár nálunk is egy hasonló jól szervezett erős és tevékeny kulturális egyesületre. A város monographiája kész, idegen ajku közösgék a vármegyében nincsenek ugyan, a hol magyar iskolákat kellene segílyezni; de ezek helyett más csekélyési tér kínálkozik, hogy csak egyet említsünk: a főiskolai nyilvános olvasó terem fenntartása, — mely a kollégium nehéz pénzügyi helyzete és a nemes város érthetetlen szűkmarkosága miatt ugyancsak rászorul a társadalom támogatására.

— Kossuth újabb levele került tegnap a napi sajtó utján nyilvánosságra. Polytatása ez a szombaton közzé tett levélnek s lesz még egy befejező harmadik rész is. A tegnap közzé tett második rész Kossuth Lajos nyilvános közönete ama városoknak, melyek díszpolgárukká választották őt segyttalan tiltakozás az 1879. évi 50. törvényzikk ellen, a melynek értelmében minden magyar, a ki tíz évig külföldön él s e határidőn belül nem jelentkezik valamelyik konzu átusunknál, elveszti magyar állampolgári jogát. Kossuth kijelenti, hogy ő nem léphet az osztrák-magyar konzul elé, mert lelke egész erejével perhorreszkálja az osztrák-magyar államközösgéget s nem vallhatja magát osztrák magyarnak, a mi soha életében nem volt s nem is lesz soha semmi áron. Kelljen bár ugy halni meg, „mint minden zolgári kapcsolatból kirekesztett sehonnainak.” Ezt a törvényt Kossuth indokolatlanul tartja, mint olyat, mely semmi közösgéket nem szögál, csak a mai kor epide mikus betegségének: a törvénygyártási mániának gyümölese. S nagy hazánkfa ismételtén kimondja, hogy ez a törvény nagyon érzékenyen sújtja őt, a ki ha az idei karácsonyt megéri, — akkor már nem lesz magyar állampolgár; a kinek azontal a törvény már azt a vele született jogát is elveszi, hogy

— Vége volt! Mint ahogy vége van a vas első harapása után, a kén első perzselése után egy elkarhozott örökös kinjainak!

— Minden alkalban, minden alkalommal, majd minden órában, a gonosz parancsoló kíváncsága nem szünt meg a végzetes nap óta kísérteni. Ki lakozik bennem, vagy hozzám oly közel? Ki kísért? Nem tudom s érzem, hogy mindig lehetetlen megtudnom De amit nem lehet, nem tudom, ez az, hogy végzetes tanácsok hatalma alatt állok, s hogy hiába töreksem megmenekülni.

Irtózatos egy kinszenvedés ez.

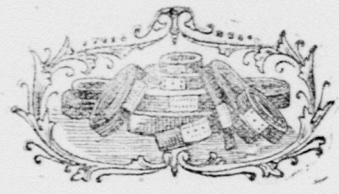
Jó lenni, s aztán akarni kézének érezni magát, sirni egy megvert gyermek, egy megkínzott állat felett, s megverni akarni azt a gyermeket s megkínzni akarni azt az állatot! egy ölelést sem osztani, m'lynek ne volna vágya a fojtogatásra, lopásra gondolni aaminsna alkalmából, felhasználja az élet különböző körülményeit gonosz gondolatokra: becsületes létere csalásra gondolni, tiszta életű a kicsapongásra, gyengédséggel telve a gyilkolás öröme: becsületes embernek lenni, ki egyuttal Judás, de Sada marquis Lacenaire: s tolyton félni, a végtelenszer megújított kízdelem kétségei közepette, hogy a lelkiismeret végre is ne gyöngüljön el, ne engedjen a rettenetes kísértésnek — ime ez az az irtózatos lelki kin, mely megferehitte hajamat, meggyömyesztette hátamat, s mely engem, kinek az élet oly szép, ki szeret, szeretve van, boldog, — az emberek legszánalomra méltóbbjává tón.

— Figyelj csak!

— Emlékszel apám betegségére a mult évben? Tudod, hogy több, mint a két hónapot át, álomtalanul, nyugalom nélkül, majd nem táplálék nélkül nem távoztam el az agyától? Nem felelted el örömkialtásomat, mikor oly sok halálos aggodalom után az

fejféjárt hangart neki s nek ann idöben, gyar ál „lakos s ö „re mert az mányos ki a me séget e czélja t mégis e ezéig j Ez igé gara. E de 31 e sitó” ti diszpol keres, nem lá hogy ez korszak ben a v rúsban egy s befejez kelte ha Azok a ez, me ruká Beregs fehérv Kisuva Mezö- Nagy-maros hely, J pedig e lev 1867-b írott s szerin iskola IV. os felső o tok. 7 lentke 3-ik o tanító 7-ik tartoz hadse évi é L. ho Bóké állom lemsz augu iránt erre sel tartta kama a hi emel r: az V a Rad boss fogj veos hetö orve Nos alati erre mag hog köll gon ki, som én, s le orv trny apé mag gyi sol na ne val leá a m má ka do ka me vá ge le hi ki va m te tá fe e

A gazdaközönség és a
gőzgépek tulajdonosai-
nak gazdagon felszerelt raktárát valódi
angol gépszijak
és **kendertömlőkben,**
valamint úgy a hazai mint a külföldi első-
rendű gyárak által gyártott

lőszerszám és kocsigyártáshoz
szükségeltető mindenféle b ő r n e m ű e-
k e t ajánl

LUSZTIG MÓR

bőrgyári raktára
Debreczen, kistemplom bazárépület.

3245. tk.
1889.

Arverési hirdetem kivonat.

A h.-bősörményi kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak S. Varga Mártha özv. Mező Andrásné végrehajtást szenvedő elleni 164 frt 87 kr. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a h.-bősörményi kir. járásbíró) területén lévő H.-Bősörmény városában fekvő a h.-bősörményi 10044. sz. jtkvben A. + 1225. hrsz. alatt foglalt 1198 népszámu ház és udvarból álló ingatlanra az árverést 600 forintban ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi szeptember hó 4. napján délelőtt 9 órakor ezen kir. járásbíró telegkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árral alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becslésének 10%-át vagyis 60 ftot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminis.teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Bősörményben a kir. járásbíró telegkönyvi osztályánál 1889. évi június hó 11-én.

Deák Ferenc kir. albiró hivatalos távolléte miatt

Potorán
kir. járásbíró.

Korona forrás legtisztább és legolesőbb égvényes savanyúvíz raktára Debreczen és vidékére.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni főoktelep áru csarnoka

ajánl
friss töltésű korona forrás
és egyéb ásványvizeket,
mindennemű

fűszer árukat,
tisztán kezelt vörös és fehér gyógyborokat,
oliva és ásványgép olajat, vaselint,
legjobb minőségű

koosi kenőcsöt

jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreczeni főoktelep áru csarnoka.
Nagyvárad-utca, megyeház mellett.

Korona forrás legtisztább és legolesőbb égvényes savanyúvíz raktára Debreczen és vidékére.

10 m. 1 Ko.
1 frt 50 kr.
tökéletesen
kenhetőre
készén.

Szagtalan,
azonnal szárad és tartós. Nem ragad.

Christoph Ferencz
padlózat fénymáza

Lehetővé teszi szobákat bevonnai, anélkül, hogy azokat használaton kívülé tennék, mivel az olajfesték és olajmáz kelleme tlen szaga től és lassú, ragadás száradástól, mely ezeknek tulajdona, ment. Használata a mellett oly egyszerű, hogy a bevonást mindenki eszközölheti. A padlózat vízesen is megtörölthetik és nem vesztik el fényét. — Megkülönböztető a

színezett padlózat fénymáz

sárgásbarna és mahagoni barna, mely min-olajfesték egyszerűsége fényt is ad és ezért új és ócska padlózatnál egyaránt használható. Foltok és rozsz behúzások tökéletesen elenyésznek; és

tiszta fénymáz (színezetlen)

új padlózatoknak és parquetnek, mely csak fényt ad. Nevezetesen parquetnek és olajfestékkel már bevont új padlózatoknak. Csak fényt ad, tehát nem fedti el a faliat.

Posta csomag 35 m. méter (2 közép szoba) 5 frt 90 kr.

Minden városban hol raktár van, a megbízások ott teljesíthetők; Minták és kimutatók díjmentesen küldetnek. Vételnél a czégre és védjegyre figyelendő, mivel ezen 25 év óta fennálló gyártmány, sokszorosan utánoztatik és hamisították, gyakran oly rozsz, hogy általában nem használható

Christoph Ferencz

feltalálója és egyedüli gyártója a valódi padlózat fénymáznak.

PRAG. Raktár Debreczenben BERLIN, Karolinenthal. Ganofszy Lajosnál. N. W. Mittelstrasse.

CZIGELKAI

LAJOS-ISTVÁN-

forrás forrás.

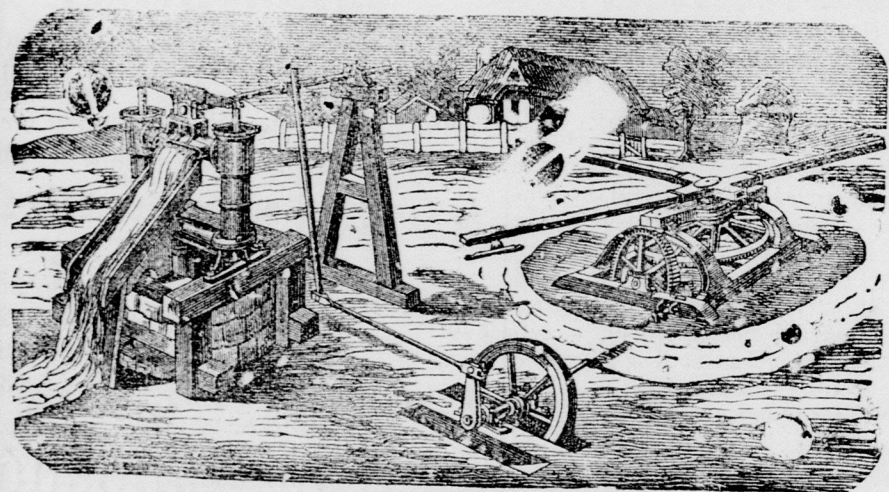
jódtartalma, szikleges-konyhasós savanyúvíz.

Felfülmulhatlan legdusabb szénsavas natron-tartalma által az egész világ minden ismert ásványvizei közt, bő vastartalma és sok szénsava miatt az égvényes-sós savanyúvizek közt páratlan és legkellemesebb, valamint legkönynyebben emészthető valamennyi jódtartalmu ásványvizek közt.

A Lajos-forrás rendkívül hatásonnak bizonyult a gyomor-, bél-, húgyhólyag és légutak bántalmáival a görvél kóránál.

Kizárólagos raktár és szétküldés. Magyarország részére magy. kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-zárlat által BUDAPESTEN.

Ugyez után kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.
RAKTÁR DEBRECZENBEN:
Csanak József és Geréby Fülöp uraknál.

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödéje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földhírtokosok és magánk részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ ÉS MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes fűszékek

fellállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes arlapok, és részletes költségtervezetek kívánaira díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr”, könyvnyomdájában Széchényi utca SIMON-ház.